

Les

Bedankt voor het downloaden van dit artikel.

De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

nt2@uitgeverijboom.nl
redactie@tijdschriftles.nl

En ze blijven maar praten!

Levendig taalonderwijs met Verhalend ontwerpen

Bij LES 192

Voor u ligt een extra dik gevarieerd Les-nummer. Een nummer waarin zowel lespraktijk, onderzoek, beleid en visie aan bod komen. Zo kunt u lezen over de nieuwe Nt2-opleidingsprofielen in Vlaanderen, over hoe alfa-leerders worstelen met mondelinge vaardigheden, over educatiebeleid in een grote stad, en krijgt u meer te horen over het begrip **LUISTERTAAL**.

Veel aandacht is er voor de conferentie **TAAL OP KOERS!** van het Steunpunt Taal en Rekenen Mbo van 27 oktober jongstleden, onder andere in praktische artikelen over het schrijfsproces van mbo-studenten en over **VERHALEND ONTWERPEN**.

Taaltoetsing is in Nederland. Er is veel te melden over dit onderwerp. Daarom - naast artikelen over toetsing uit de conferentie **TAAL OP KOERS!** - een lang artikel van Simon Verhallen die zijn visie geeft op de haken en ogen bij taaltoetsing.

Dit is het laatste papieren nummer van 2014. In 2015 gaat Les veel meer online doen. Vanaf januari zult u elke twee weken nieuwe artikelen kunnen lezen op les online www.tijdschriftles.nl. De papieren nummers zullen worden teruggebracht van zes naar vier nummers per jaar. Het totaal aantal artikelen per jaar blijft gelijk. U kunt ze lezen op Les online (www.tijdschriftles.nl) waar u ook een makkelijke printversie zult aantreffen.

Wij wensen al onze lezers een gelukkig, gezond en inspirerend 2015 met veel (ook digitaal) leesplezier.

Redactie van Les

Wat denken uw leerlingen als ze geconfronteerd worden met een lastige taalklus? Leuk, dat lukt me wel? De taaldocenten die in Utrecht meedoen aan een Masterclass Verhalend ontwerpen vermoeden vooral negatieve gedachten, ook in het hoofd van Presjilla.

Presjilla werkt in een garage, moet gebruiksaanwijzingen lezen, klanten te woord staan, de telefoon beantwoorden, werkbonnen schrijven, bestellingen doen.

Bah, zelfs in een technisch bedrijf heb je taal nodig...

Presjilla is een fictief persoon in een Verhalend ontwerp. Bij Verhalend ontwerpen verlopen leeractiviteiten als een verhaal dat door de leerlingen zelf wordt ingevuld.

Ellen Reehorst geeft tekst en uitleg.

Eerste baan

Presjilla is een vlotte technische meid van 20. Na haar opleiding als auto-monteur vond ze een baan bij garage Donkers, een familiebedrijf waar ze kans heeft om door te groeien. Haar droom: van de werkplaats naar de showroom, auto's verkopen!

Na deze korte introductie wekken de taaldocenten Presjilla en de garage tot leven. Een eerste groepje leerlingen maakt een prachtig portret van Presjilla, inclusief de latex handschoenen waarmee ze haar handen beschermt. Een tweede groepje maakt de plattegrond van de garage. Rond het hoofd van Presjilla verzamelt een derde groepje de vele talige klussen waarmee ze in haar werk wordt geconfronteerd. In haar hoofd noteren ze haar angstige en boze gedachten over haar eigen taalvaardigheid.

Trots presenteren de groepjes hun werk aan elkaar. Binnen drie kwartier heeft iedereen zich geïdentificeerd met Presjilla, haar werk, haar droom en haar negatieve gedachten.

Natuurlijk had Presjilla een jongen kunnen zijn. Of kunnen werken in een kapsalon, restaurant of bloemenzaak. De vraag is: hoe zou dit verhaal verder kunnen gaan? Hoe zou Presjilla haar weersin tegen taal kunnen overwinnen en haar droom kunnen waarmaken? Want als het Presjilla lukt, lukt het de leerlingen vast ook!

Levenschte fictie

Verhalend ontwerpen is afkomstig uit Schotland, heet daar **Storyline approach to education** en wordt inmiddels over de hele wereld gebruikt. Technisch gezegd is het onderwijs waarbij de leeractiviteiten in een verhaallijn hangen. Poëtisch beschreven gaat het om onderwijs als levenschte fictie, waarbij de leerlingen in de schoenen van fictieve hoofdpersonen stappen of zelf hoofdpersoon van een verhaal worden. De verhaallijn geeft leerlingen een acceptabel alibi om zich ergens in te verdiepen en weeft een logisch verband tussen de losse leeractiviteiten. Onverwachte wen-